

SENÁT
PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY
13. FUNKČNÍ OBDOBÍ

337.

USNESENÍ SENÁTU

ze 17. schůze, konané dne 5. listopadu 2021

k Balíčku Fit for 55 - podpora energie z obnovitelných zdrojů a energetická účinnost

Senátní tisk č. N 68/13 - Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/70/ES, pokud jde o podporu energie z obnovitelných zdrojů, a zrušuje směrnice Rady (EU) 2015/652

Senátní tisk č. N 69/13 - Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o energetické účinnosti (přepracované znění)

Senát

I.

1. dospěl k závěru,

že předložený návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o energetické účinnosti je v rozporu se zásadou subsidiarity ve smyslu čl. 5 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii, a to z následujících důvodů:

- Komise nepředložila studie dopadů na jednotlivé členské státy, a to navzdory skutečnosti, že k tomu byla několikrát v minulosti vyzvána, čímž neumožnila národním parlamentům plně posoudit všechny důsledky návrhu i z hlediska dodržení zásady subsidiarity;
- v důsledku toho Komise nedoložila, že navrhované závazné cíle jsou reálně dosažitelné za přiměřených nákladů pro jednotlivé členské státy, a neprokázala tak skutečnou přidanou hodnotu zvoleného způsobu jednání na úrovni EU;
- návrh směrnice určuje členským státům konkrétní cíl energetických úspor dle vzorce v příloze I, aniž by zohledňoval podíl průmyslu na tvorbě HDP členského státu a s tím spojenou vyšší energetickou náročnost; nebere tedy v potaz relevantní rozdíly mezi členskými státy, což zpochybňuje závěr Komise o přidané hodnotě návrhu ve srovnání s jeho potenciálními negativními dopady v důsledku ztráty pravomocí členských států stanovovat cíle energetické účinnosti odpovídající jejich podmínkám a možnostem;

- návrh vylučuje nákladově efektivní řešení, což zpochybňuje jeho přínos k dosažení cílů energeticko-klimatické politiky EU; návrh tak činí zejména tím, že (i) v příloze V vylučuje možnost započtení úspor energie spojených s výměnou kotlů na pevná paliva za plynové kotle, což není konzistentní ani s plánováním strukturálních fondů EU; (ii) zavádí definici účinného dálkového vytápění, která není technologicky neutrální, neboť pomíjí možnost výroby tepla z fosilních paliv s využitím ukládání uhlíku nebo výroby tepla z jaderné energie, čímž znemožňuje členským státům rozhodování o způsobu dekarbonizace teplárenství;

2. přijímá proto

podle čl. 6 Protokolu o používání zásad subsidiarity a proporcionality připojeného ke Smlouvám k návrhu směrnice o energetické účinnosti **odůvodněné stanovisko** o jeho rozporu se zásadou subsidiarity;

II.

1. zastává dlouhodobě názor,

že národní cíle v oblasti obnovitelných zdrojů energií (OZE) musí vycházet z geografických, ekonomických a sociálních podmínek a neměly by překročit ekonomicky přijatelnou úroveň nákladů jednotlivých členských států;

2. žádá

po Evropské komisi vypracování dopadové studie, kde bude popsána konkrétní realizovatelnost navrhovaných opatření a vyčísleny efekty plánovaných změn, především pak náklady a přínosy pro ČR;

3. uznává,

že ČR bude muset pro naplnění klimatických ambicí postupně navyšovat podíl OZE v energetickém mixu; je však toho názoru, že s ohledem na geografickou polohu ČR bude role OZE pouze omezená, a proto se ČR bude muset spoléhat především na jadernou energii;

4. považuje

proto za důležité, aby jaderná energie byla v rámci taxonomie EU označena za udržitelný zdroj;

5. zdůrazňuje

také, že po přechodnou dobu bude hrát v energetickém mixu ČR důležitou roli i zemní plyn, který umožní rychlé snížení emisí CO₂ například v sektoru teplárenství; je proto důležité, aby prozatím nebyla zcela ukončována podpora pro projekty využívající tento zdroj energie;

6. upozorňuje,

že návrh směrnice o energetické účinnosti postrádá přechodné období pro aplikaci nového limitu pro přímé emise při vysoce účinné kombinované výrobě elektřiny a tepla a nerespektuje stávající režimy provozní podpory;

7. doporučuje

navrhovaný podíl OZE v sektoru budov zahrnout spíše do připravované revize směrnice o energetické náročnosti budov, kterou by Komise měla předložit koncem roku 2021;

8. domnívá se,

že by členskými státy neměla být stanovována povinnost mít do konce roku 2025 jeden společný projekt pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů s jedním nebo více členskými státy; je toho názoru, že z důvodu zajištění bezpečnosti dodávek je vhodnější mít zdroje na vlastním území, a proto by přeshraniční projekty měly zůstat na dobrovolné bázi;

9. odmítá

v případě předložené revize směrnice o energetické účinnosti:

- navýšení cíle EU v oblasti energetické účinnosti, podle kterého by členské státy měly společně dosáhnout do roku 2030 závazného snížení spotřeby energie o 9 % oproti projekcím referenčního scénáře z roku 2020;
- významné navýšení ambicí u povinných úspor energie od roku 2024; domnívá se, že navržená hodnota povinných ročních úspor ve výši 1,5 % není nezbytně nutná pro dosažení cílů balíčku Fit for 55 a bude také pro řadu členských států velmi těžko dosažitelná;

10. upozorňuje,

že zohlednění principu „energetická účinnost na prvním místě“ při rozhodnutích o plánování, politikách a významných investicích týkajících se jak energetických systémů, tak neenergetických odvětví, není vždy nákladově efektivním řešením, a proto by neměl být tento princip brán jako dogma;

11. nepodporuje,

aby byla povinnost zohledňovat energetickou účinnost při veřejných zakázkách rozšířena i na sektorové zadavatele;

12. považuje

za důležité, aby se upravená definice účinného systému dálkového vytápění a chlazení nevztahovala na již provozované systémy, ale pouze na systémy nové či zásadně rekonstruované;

13. podporuje

v obecné rovině nutnost řešit problém energetické chudoby, nicméně je toho názoru, že tato otázka by měla být řešena spíše prostřednictvím sociální politiky členského státu, a nikoliv pomocí energetické politiky;

14. konstatuje,

že přijetí takto ambiciózního plánu (European Green Deal) v situaci, kdy není znám způsob náhrady stávajících energetických zdrojů, je nezodpovědné;

III.

1. žádá vládu,

aby Senát do 31. března 2022

- informovala o tom, jakým způsobem zohlednila toto usnesení, a o dalším vývoji projednávání;
- seznámila s podrobnou analýzou, na níž zakládá závěr o nákladové neefektivitě navrženého navýšení povinných úspor energie od roku 2024 pro ČR ve srovnání

- s vládou preferovanými nákladově efektivnějšími alternativami, které návrh směrnice o energetické účinnosti neumožňuje zahrnout do plnění tohoto cíle;
- seznámila se srovnáním nákladové efektivity navržených sektorových vnitrostátních cílů v oblasti obnovitelných zdrojů s vládou preferovanou variantou pro ČR;

2. pověřuje

předsedu Senátu, aby toto odůvodněné stanovisko postoupil předsedům Evropské komise, Evropského parlamentu a Rady EU.

Miloš Vystrčil v. r.
předseda Senátu

Josef Bazala v. r.
ověřovatel Senátu